

РОЛЬ СОЦІАЛЬНИХ ІННОВАЦІЙ У ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Летуновська Н.Є., аспірантка

Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Для сучасного суспільства характерним є новий рівень економічного та соціального розвитку. У кінці ХХ – на початку ХХІ століття набуває популярності ідея переорієнтації вітчизняної економіки на інноваційний шлях розвитку. Слід зауважити, що тривалий час інноваційними факторами, що здійснювали позитивний вплив на діяльність підприємств, вважали первинні (технічні) та вторинні економічні переважно з інвестиціями в основний капітал. Інноваціям соціального характеру приділяється недостатньо уваги, тому, що керівництво сучасних підприємств здебільшого має уявлення про інновації тільки як про новий комерціалізований продукт чи послугу. Крім того, непопулярність інновацій у соціальній сфері викликана й тим, що оцінювати ефект від їхнього впровадження складно, оскільки важко визначити їхні конкретні параметри та ступінь реалізації. Для удосконалення політики управління в галузі впровадження соціальних нововведень необхідним є чітке розуміння місця соціальних інновацій у системі інноваційного розвитку підприємства.

Позитивні зміни в діяльності підприємства забезпечується сукупністю результатів ефективної діяльності суб'єктів інноваційного процесу. Ці результати являють собою первинні та вторинні інновації. До першої групи відносяться технічні нововведення. Функціональна діяльність персоналу підприємства дає змогу стверджувати про існування організаційних, економічних, соціальних та юридичних інновацій. Технічні інновації як результат інноваційної діяльності можуть являти собою принципово нові види продукції, істотно чи частково покращені різновиди виробів, що передбачає використання вдосконалених технологій, або нову сферу застосування продукції компанії. Якщо первинним та частково вторинним (економічні, організаційні, юридичні) упровадженням приділяється увага в працях вітчизняних учених, то соціальні інновації мало вивчені, адже навіть концепція соціальних інновацій, що формується в теперішніх умовах економічного розвитку, має багато теоретичних та методологічних розбіжностей. Сучасна наука дає класичне визначення соціальним інноваціям, яке включає в себе процес виникнення нових методів та технологій, форм соціальних відносин, які сприяють покращанню ефективності суспільної соціальної політики, тоді як в організаційному контексті соціальні інновації – це процеси, що сприяють переходу на новий рівень розвитку всієї системи підприємства, призводять до суттєвих та незворотних змін у взаємодії між членами колективу, направлені на задоволення їхніх нових духовних та інтелектуальних потреб. До таких удосконалень відносяться: розвиток і підтримка нових соціальних цінностей організації; упровадження новітніх методів навчання та адаптації персоналу; удосконалення системи мотивації праці; фінансування розвитку об'єктів соціальної інфраструктури власного підпорядкування; активізація

інструментів соціально-відповідального маркетингу; нові методи оцінки умов праці; зміни внутрішньокolleктивних відносин тощо. У табл. 1 наведено спрощену класифікацію соціальних інновацій на підприємстві.

Класифікація соціальних інновацій підприємства

(складено з використанням [1])

Критерій класифікації	Види інновацій
За об'єктом впливу	<ul style="list-style-type: none"> - що впливають на якість надання соціальних послуг; - що сприяють дотриманню вимог соціального забезпечення; - які чинять вплив на умови праці; - які поліпшують умови функціонування об'єктів соціальної інфраструктури; - що покращують екологічний стан довкілля та ін.
За суб'єктами впливу	<ul style="list-style-type: none"> - індивідуальні; - колективні; - корпоративні.
За цільовою орієнтацією	<ul style="list-style-type: none"> - мотиваційні; - функціональні; - структурні; - процесуальні
За джерелами	<ul style="list-style-type: none"> - внутрішні; - зовнішні
За відношенням працівників до них	<ul style="list-style-type: none"> - позитивні; - негативні; - індиферентні
За результативністю	<ul style="list-style-type: none"> - ефективні; - неефективні

Активізація людського фактору в діяльності підприємства є одним з вирішальних факторів сукупного соціально-економічного потенціалу суб'єкта господарювання, адже недооцінка значення соціальних інновацій керівництвом вітчизняних підприємств значною мірою призводить до неефективної роботи всієї організації.

1. Кучко Е.Е. Социальные инновации: подходы к определению и классификации / Е.Е. Кучко // Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. – 2011. – № 941. – С. 27-33.

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.2. — С. 125-126.